

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Pădurea de nuci / NEDELCU CRISTI- București :
Editura pentru Artă și Literatură, 2026
ISBN: 978-630-6635-93-1

© Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.
Această carte nu poate fi reprodusă parțial sau total,
prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice alt mijloc,
fără permisiunea în scris a Editurii pentru Artă și Literatură.

Pădurea de nuci
Cristi Nedelcu

Copyright © Cristi Nedelcu, 2026
Toate drepturile rezervate

Editor: Violeta Borzea
Redactor: Gabriela Teodorescu
Tehnoredactor: Liviu Rusu
Copertă: Loredana Dumitru

Cristi Nedelcu

PĂDUREA DE NUCI

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

Cuvânt-înainte

Această poveste cuprinde patru generații și se întinde pe un secol. Mai exact o sută zece ani – de la războaiele balcanice până la războiul din Ucraina. De când străbunicul meu a plecat în război peste Dunăre, pentru că spera că astfel va primi pământ, și până când Olesia a plecat în apropierea altui război, unde voia nu doar să îi ajute pe cei aflați în suferință, ci și să se regăsească pe sine.

Dacă mă gândesc bine, nu știu de ce am scris povestea asta. La început am vrut doar să las scrise poveștile bunicului. Îi sunt dator cu asta, pentru că el le purtase atâta amar de vreme și mi le spusese mie, pentru că nu voise ca ele să se piardă. Le primise de la Eremiț și mi le dăduse mie mai departe. Iar eu am simțit că trebuie să le scriu. Și, pentru asta, a trebuit să explic și cum au apărut ele.

Străbunicul meu nu a lăsat în urmă jurnale sau scrisori, ci doar o amintire. Bunicul și-a lăsat poveștile, convins că ele vor fi duse mai departe. Eu sunt primul care le scrie pe toate aici și încercă să le dea un sens, pentru că avem o nevoie disperată de sens, chiar atunci când el nu există.

Multă vreme am crezut că scriu pentru a salva ceva de la dispariție: chipuri, nume, întâmplări. După ce am terminat, am înțeles că scrisul nu este un gest de conservare, ci

unul de legare. Fără povestea străbunicului, vorbele bunicului ar fi fost de neînțeles, iar fără povestea mea, ele ar fi fost pierdute. A fost nevoie de toate aceste straturi pentru ca istorisirea să capete coerență, chiar dacă sensul ei rămâne incert, poate chiar inutil.

Istoria, așa cum am ajuns să o văd, nu este o succesiune de date și evenimente, ci un război de țesut. Dacă te uiți de aproape, vezi culoarea unui fir, vezi un nod sau o mică ruptură acolo unde firul a fost mai subțire. Dacă te dai un pas în spate, vezi un model mai mare, format din toate aceste detalii care acum nu mai sunt vizibile. Ițele războiului sunt destinele oamenilor, iar covorul este istoria. Oamenii nu știu că destinele lor formează acest model. Nimeni nu știe ce model va ieși cât timp își trăiește propria viață, iar cei mai mulți nu află niciodată. Ei sunt noduri, rupturi, întăriri într-un covor pe care nu îl vor vedea niciodată întreg.

De aceea cred că povestea pe care o veți citi nu este despre trecut, ci despre continuitate. Despre felul în care istoria ne traversează viețile fără să ne ceară voie și despre singurul lucru pe care îl putem face în fața ei: să dăm mai departe ceea ce am primit.

1.

La început a fost Întunericul. Și Întunericul era așa de adânc, încât cădea în El Însuși. Și asta a durat mult. Nimeni nu ar putea spune cât, pentru că nici Timpul nu exista. Unii spun că, de fapt, nici Dumnezeu nu exista, din moment ce nu exista Timpul, dar noi credem că asta este hulă, pentru că nu poți spune că Dumnezeu este totuna cu Timpul. Și nici cu Spațiul. Dumnezeu este Unul, Cel Fără de Început și Fără de Sfârșit, în vreme ce Spațiul și Timpul au și început, și sfârșit, indiferent ce spun învățații care au trufia de a crede că pot desluși tainele Universului. Mai curând, Dumnezeu dormea și din somnul Lui s-a născut Întunericul.

Apoi, fără să știm de ce și cum, Dumnezeu s-a trezit din somn. Și atunci a fost Lumină. Iar Lumina era Privirea lui Dumnezeu. Și mai era și Cuvântul lui Dumnezeu.

Și Dumnezeu a numit Soarele, Pământul și Stelele. Și toate se nașteau în momentul în care Dumnezeu le numea, pentru că lucrurile, ca și ființele, sunt unul și același lucru cu numele bărăzită lor de Dumnezeu. Și, de fapt, Cuvântul lui Dumnezeu este unul și același lucru cu Gândul lui. Doar la om cele două sunt atât de diferite, încât un învățat a spus că graiul i-a fost dat omului pentru a-și ascunde gândul.

Și după ce a urzit tot ceea ce vedem azi pe boltă, precum și pe cele pe care nu le vedem sau le gândim că ar fi, Dumnezeu și-a îndreptat ochii către Pământ, pe care îl lăsase gol și netocmit. De ce, dintre toate astrele le care le-a aruncat pe boltă, Pământul a fost cel ales, asta nu putem ști, pentru că nimeni nu știe care sunt gândurile lui Dumnezeu și departe de noi trufia de a încerca să le înțelegem. Dar sigur este că doar aici și-a îndreptat El privirea, iar cei care mai caută pe bolta cerească alți aștri unde să găsească ființe viețuitoare nu doar că păcătuiesc prin pierdere de vreme, dar se ridică împotriva Creatorului pe care îl bănuiesc că și-ar fi risipit vorbele și gândurile peste tot prin univers. Și asta știm că nu are cum să fie așa.

Și a vrut Dumnezeu să fie viață pe Pământ, iar primele cuvinte care i-au venit în minte au fost Apă și Pădure. Și cum la el gândul, cuvântul și fapta sunt același lucru, a fost apă și pădure, adică viață.

Și apoi Dumnezeu a uitat de Pământ. Toate celelalte stele îi ocupau prea mult timp. Se adunau în roiuri care uneori se ciocneau între ele, încât ieșea mare hărmălaie, măcar că se spune că acolo sus nu se aude niciun sunet. Dar eu nu cred că este așa, pentru că, atunci când două stele se bat cap în cap, nu are cum să fie liniște, ci musai să fie uruit și zgomot de nedescris.

Iar când Și-a întors din nou privirea către Pământ, acesta colcăia de viață. Pești, insecte și animale de toate felurile umpluseră apa și pământul. Și a văzut Dumnezeu că, dacă pui la un loc apă și pădure, viața nu mai poate fi stăvilită. Și așa și trebuie, pentru că viața vine din cuvântul lui Dumnezeu și nimeni, nici măcar El, nu poate să pună stavilă propriului verb.

Și Și-a zis atunci că trebuie să facă un om, căruia să îi încredințeze paza vieții pe Pământ. Pentru că mulți dintre noi am uitat din păcate asta, rostul omului a fost încă de la facerea

lui să păzească viața pe Pământ și să se asigure că întreaga creație a lui Dumnezeu va dăinui.

Și pentru asta, El a luat un pumn de frunze umede amestecate cu pământ reavăn și a rostit asupra lor Cuvântul. Și după ce Cuvântul a pătruns în acel amestec, s-au născut Adam și Eva.

Iar Dumnezeu le-a spus: „Vă dau Pădurea și Apele să le stăpâniți și să aveți grijă de ele. Pentru că Ele sunt Viața”.

Și Le-a dat voie Dumnezeu lui Adam și Evei să cutreiere oriunde în Pădure și să facă orice și-ar dori, să mănânce din orice fruct sau plantă le va plăcea, pentru că nimic pe atunci nu era dăunător sau otrăvitor. Un singur lucru i-a oprit să facă – să se atingă de Pomul Cunoașterii, care se ridica mândru în mijlocul Pădurii ce mai purta și numele de Rai, pentru că ei sunt prea neînțelepți să poată duce tot ce poartă acest Pom în el, în fructele și în frunzele lui. Pentru că nu este dat oricui să poată purta povara cunoașterii divine.

Iar ei nu L-au ascultat, deoarece Omul are în el setea de cunoaștere. Și chiar Domnul este vinovat de asta, pentru că, atunci când a suflat peste pumnul de pământ reavăn, frunze și mușchi, i-a dat Omului nu doar viață, ci și o fărâma din spiritul Lui, tocmai acela care L-a îndemnat pe Creator să vadă cum este să fie viață în Univers. Și dacă Omul a vrut să vadă ce înseamnă cu adevărat Cunoașterea, atunci oare nu tocmai Creatorul lui este cel care ar trebui să dea socoteală pentru asta?

Dar cine suntem noi să punem astfel de întrebări? Și bine este să ne ținem departe de ele, pentru că ușor se poate ajunge la erezie și la hulă, așa cum au pățit mulți învățați de-a lungul timpului.

Iar la puțin timp după ce Dumnezeu le-a interzis lui Adam și Evei să guste din fructele Pomului Cunoașterii, ei tocmai asta

au făcut și fără să îi îndemne nimeni, chit că s-a dus vorba că șarpele cel viclean este cel care le-a spus să facă asta. Dar nimeni nu a fost acolo să știe, și mai sigur este că ei singuri și-au pus în minte să vadă, să guste și să înțeleagă. Iar pe șarpe doar au dat vina, pentru a încerca să își ascundă fapta. Dar mai de rușine este să te iei în fapte rele după cineva decât să încerci tu de capul tău și apoi să spui că știi că singur ai greșit și nu împins de alții.

Și după ce au făcut asta, au înțeles că urmează să fie izgoniți din Rai, pentru că îndrăzniseră să încerce a fi aidoma Creatorului. Și chiar dacă nu ar fi fost izgoniți, ar fi plecat singuri, pentru că, odată ce ochii li s-au deschis, nu mai aveau de ce sta acolo.

Dumnezeu le spusese să păzească viața, iar acum viața era peste tot în lume, nu doar în Pădurea Raiului.

2.

Când străbunicul a plecat a doua oară pe front, bunicul abia se născuse. Războiul izbucnise și oamenii din jur nu prea înțelegeau de ce. De fapt, nici înainte cu trei ani, când mai mulți oameni din sat fuseseră luați la oaste și trimiși să lupte undeva dincolo de Dunăre, nu înțeleseseră mare lucru. Pentru ei, războaiele erau un fel de catastrofe naturale, cum erau cutremurele sau inundațiile. Nu le vedeau sensul, și încercau să scape de ele cum puteau. Dar, de cele mai multe ori, nu puteau.

Atunci însă, străbunicul plecase de bunăvoie la război, pentru că se zvonise că toți cei care merg pe front vor primi pământ. Nici măcar nu știa cum se numea războiul în care pleca. De fapt, nu se gândea că războaiele au un nume. Oamenii le vor pune mai târziu nume, după ce se vor fi încheiat.

Pământul era obsesia lui, și pe bună dreptate. Trăiau doar dintr-un pogon de pământ pe care îl moștenise de la părinți. Și din munca pe la oameni cu ziua. Reușea cu greu să își întrețină familia, dar cumva se descurca. Așa cum o făceau și alții pe atunci. Știu puține lucruri despre el, aproape nimic, dacă mă gândesc bine. Spre deosebire de bunicul

meu, nu era deloc o fire aventuroasă, ca să nu spun mai mult.

În 1907, când mulți din sat ieșiseră să îl omoare pe boier pentru că auziseră că domnul țării ordonase să li se dea pământ, iar boierul nu voia să îndeplinească ordinul domnitorului, străbunicul a stat deoparte și a așteptat să vadă ce va urma. În sinea lui spera ca oamenii din sat să reușească în ce și-au pus în minte, dar, tot în sinea lui, știa că nu va fi așa. Că niciodată nu se putuse face dreptate cu furca și cu toporul. Și că nu avea cum, tocmai acum și tocmai în satul lor, să se întâmple una ca asta.

Și când soldații înconjuraseră satul ca să nu poată fugi nimeni, apoi îi strânseseră pe toți cei care participaseră la zaveră și îi împușcaseră în văioaga de la marginea localității, care de atunci căpătase denumirea de Râpa Roșie, își dăduse seama că avusese dreptate și că nu îi era sortit să aibă pământ.

A plecat însă și a doua oară pe front, pentru că acum zvonurile despre împrăștierea circulau tot mai intens. Și la aproape un an de la plecarea străbunicului pe front, când străbunica nu mai avea nicio veste despre el, regele Ferdinand a întărit acest lucru.

„Vouă, fiilor de țărani, care ați apărut cu brațul vostru pământul unde v-ați născut, unde ați crescut, vă spun eu, regele vostru, că pe lângă răsplata cea mare a izbânzii, care vă asigură fiecareia recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat, totodată, dreptul de a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pe care v-ați luptat. Vi se va da pământ. Eu, regele vostru, voi fi întâiul a da pilda; vi se va da și o largă participare la treburile statului.“

Așa spusese regele și vorbele lui au ajuns până în satul acela, în care oamenii aproape mureau de foame, pentru că nemții care îl ocupaseră le luau toată mâncarea. Străbunica mea a știut atunci că visul omului ei se va adevăra și că vor avea pământ, dar a mai știut că el nu se va mai întoarce. Pentru că destinul lui fusese să fie sărac și să moară sărac. Și abia moartea lui dezlegase familia de acest destin. Ca urmare, când Pădpădăc a ajuns în sat și i-a spus străbunicii că bărbatul ei a refuzat să plece din lagăr, ea a înțeles că nu doar frica lui de a lua decizia a dus la o astfel de situație, ci și credința că, pentru ca familia lui să aibă pământ, el trebuie să moară acolo, pe pământ străin.

3.

Am fost un copil banal, care nu ieșea cu nimic în evidență. Rezultatele la școală nu erau nici strălucite, nici extraordinare. Cred că, dacă i-ai fi întrebat pe profesori despre mine, ar fi făcut eforturi serioase să își aducă aminte cine sunt. Genul de copil care nu iese cu nimic în evidență, nici în bine, nici în rău.

Părinților mei nu li se părea nimic special. Nici mie, de altfel. Acum, dacă stau să mă gândesc retroactiv, îmi dau seama că era ceva în neregulă cu viața mea. De fapt, cu viațile tuturor. Eu nu eram decât un ins oarecare. Singura mea calitate, să-i zicem, era că eu reprezentam esența ideii de non-destin care plutea peste toți.

Și, pe măsură ce creșteam, începeam și eu să simt asta. Nu știam să o exprim și nu înțelegeam ce este cu mine, dar simțeam că era ceva total deplasat. Eram pur și simplu un om inutil într-o lume inutilă. Dacă aș fi murit, nimic nu s-ar fi schimbat. Nici măcar pentru mine.

Nu îmi plăcea nimic, nu mă pricepeam la nimic. Treceam prin școală – și prin viață – așa, degeaba. Și mai rău era că nu simțeam că eu sunt problema. Așa era totul în jur. Cenușiu, fără nimic care să te facă să te entuziasmezi. Totul era doar o luptă surdă, în care fiecare căuta să supraviețuiască într-un

fel sau altul. De la a face rost de ceva mâncare până la a obține o repartiție, sau un rând mai în față la mobilă, sau un bilet prin ONT la mare. Cam astea erau discuțiile de zi cu zi în casă. Și nu doar la noi în casă. În toate casele, care se-mănau între ele din ce în ce mai mult. De multe ori mă întrebam dacă și noi nu cumva semănăm unul cu altul, încât nu ne mai deosebeam între noi. Și dacă nu trăiam cu toții aceeași viață, identică, replicată la infinit.

Cred că de asta mă și fascinau poveștile bunicului. Pentru că ele vorbeau despre o lume care fusese era cu totul altfel decât cea în care trăiam. Și chiar dacă credeam, adică eram aproape sigur că mare parte din ceea ce bunicul povestea erau invenții, tot nu conta, pentru că eu știam că, dacă cineva m-ar fi pus să inventez astfel de povești, nu aș fi putut – nu doar pentru că nu aș fi avut imaginația să o fac, ci și pentru că trăiam într-o lume în care astfel de povești erau imposibile până și de imaginat. Bunicul venea dintr-o altă lume, una în care oamenii suferiseră, trăiseră tragedii, se bucuraseră, dar făcuseră toate acestea fiind vii, simțind viața, trăind-o din plin. Acum eram reduși la simple existențe și uneori mă gândeam că între noi și copacii care se desfrunzeau toamna nu exista nicio diferență.

Pe măsură ce mai creșteam, începeam să înțeleg lucruri despre care știam că nu pot vorbi. Tata asculta seara Europa Liberă, bodogănind, mormăind și înjurând, dar nelipsind în nicio seară de lângă aparat.

În ziua în care profesoara de muzică ne-a adus în clasă un pick-up și ne-a pus un disc cu *Rapsodia Română nr. 1* de Enescu, am rămas încremenit. Era genericul de la emisiunea pe care tata o asculta în fiecare seară. Mă așteptam ca dintr-o clipă în alta să aud vocea bine cunoscută „Aici e

Radio Europa Liberă“, apoi să intre peste noi în clasă milițienii înarmați și să ne aresteze pe toți. Nu știu de unde aflatam, pentru că tata nu îmi spusese niciodată asta, dar eram conștient că, dacă ascuți așa ceva, poți ajunge la pușcărie.

Dar nu s-a întâmplat nimic, iar profesoara de muzică a continuat să ne povestească despre George Enescu și despre cum a compus el *Rapsodiile*.

4.

De când începuseră să se miște lucrurile la Timișoara, simțeam ceva în aer. De data asta avea să se întâmple ceva. Nu ca în urmă cu doi ani la Brașov. Tata asculta febril Europa Liberă și încetase să-i mai înjure așa cum făcea până atunci. De fiecare dată asculta cu luare aminte, mai ales când se difuza, în serial, cartea lui Pacepa *Orizonturi roșii*. După ce asculta, închidea radioul și îi înjura.

– Dați-vă și voi în... că mințiți la fel ca ălalți.

Acum nu mai zicea nimic. Asculta și apoi rămânea tăcut întreaga seară. Peste două zile de când au apărut primele știri că la Timișoara se întâmplă ceva, mama a povestit că, de la fabrica unde lucra, oamenii fuseseră chemați de dimineață, înarmați cu cozi de lopeți și cu bâte de lemn, urcați în tren și trimiși acolo să facă ordine. S-au întors a doua zi și, pe șoptite, povesteau că la Timișoara nu mai erau comuniști.

– Taci din gura aia, a repezit-o tata. Poate te aude cineva. Cum să nu mai fie comuniști?

– Nu mai sunt. Au fugit toți. Orașul e condus de oameni. Și armata este tot cu oamenii, insista mama, căreia îi povestiseră cei care fuseseră acolo cum au fost primiți în